

Cursus Torah

(15) Parasjat Wa'era

Driebergen, 10 januari 2012

Willem J. Ouweneel

parasjat Wa'era ('en Ik verscheen'; zie 6:2) (Ex 6 – 9)

Gods beloften; afstamming van Mozes en
Aäron; zij verschijnen weer voor Farao; de
eerste zeven plagen

Onderverdeeld:

- I. Ex 6:1-7:13 (1^e les, incl. inleiding 10 plagen)
- II. Ex 7:14-9:35 (2e les)

Gods openbaring aan Mozes

‘Almachtige’: zie Gn 17:1; 28:3; 35:11

naam JHWH niet bekend!? maar zie bijv. Gn 14:22;
15:2,7v.! (*inhoud* van de naam hun onbekend?
vgl. Ex 3:13-16) (vgl. naam ‘Vader’: al bekend,
maar door Jesjoea inhoud gegeven)

Vs3v.: God sluit én ‘gedenkt’ het verbond

Vs5v.: vier Pèsachbekers (vgl. Ex 12) gebaseerd op
deze vier beloften: ‘Ik zal u uitleiden... redden...
verlossen... aannemen (als volk)’

Reacties van Israël & Mozes

Vs 7: gezworen: lett. ‘mijn hand opgeheven’

Vs 8: volk niet ontvankelijk meer vanwege hun nood

Vs 11: Mozes ook niet meer bereid!? >> bevel!

Vs 11c: ‘onbesneden van lippen’ (herhaling in vs 27-29): gaat verder dan 4:10; vgl. Js 6:7: reiniging van de lippen nodig!

Vgl. ‘besnijdenis’ van het *hart*: Lv 26:51; Dt 10:16; 30:6; Jr 4:4; 9:26; Ez 44:7,9; Hd 7:51; Rm 2:29

Geslachtsregister (a)

Mozes in het kader van zijn stam geplaatst: Ruben & Simeon uit respect genoemd, als Levi's oudere broers (Rasji)

Levi (leeftijd vermeld! 137; verder alleen van Jozef):
3 zonen, o.a. Kehath (leeftijd vermeld! 133); deze
had 4 zonen, o.a. Amram (leeftijd als Levi: 137!)

Ibn Ezra: leeftijden vermeld uit respect voor Mozes

Rasji: zolang één van Jakobs zoons nog leefde (Levi de laatste!), kwam er geen slavernij

Geslachtsregister (b)

Vs 20: van belang wegens vermelding van de rebelse Korach (Nm 16:1)

Vs 21: van belang wegens vermelding in Lv 10:4 (dood van Aärons oudste 2 zonen)!

Vs 22: Eliseba (*Elisjeva*) = Elisabeth; uit de stam Juda!! vgl. Nm 1:7; 2:3

Vs 23: van belang omdat zij niet deelnamen aan de opstand van hun vader (Nm 26:11!)

Hogepriesterlijke lijn (1Kr 6:1-15)

Derde en vierde zoon van Aäron:

Eleazar

Ithamar

Pinehas

(tussengeneraties)

Abisua

Eli

(tussengeneraties)

Pinehas

Zadok

Ahitub

(tussengeneraties)

Achimelech

Ezra

Abjathar

Inleiding op de 10 plagen (a)

7:1v.: vgl. 4:16 Aäron woordvoerder

Vs 3 Rasji, Nachmanides: Gods verharding *nadat*
Farao 6x zijn éígen hart verhard heeft! (vs 13,23;
8:15,19,32; 9:7 >> 9:12,35; 10:20,27; 11:10!)

10 plagen:

(a) *tekenen* voor Israël (vgl. 10:1v.),

(b) *plagen* voor Egypte (vgl. 9:14)

Lessen over Gods handelen met zijn volk en de
volken (vgl. Rm 15:4; 1Ko 10:11)

Inleiding op de 10 plagen (b)

Vs 4v. verlossing aangekondigd; ‘mijn heerscharen’
= Israël (Gods aardse leger; vgl. engelen = Gods
hemelse leger)

Vs 7: leeftijden van Mozes & Aäron! vgl. Hd 7:30:
nu gaat de derde periode van 40 jaar voor Mozes
beginnen (Dt 34:7, totaal 120 jaar):

(a)40 jaar in Egypte

(b)40 jaar in de woestijn als schaapherder

(c)40 jaar in de woestijn als Israëls leider

Inleiding op de 10 plagen (c)

Vs 9-12 eerst teken voor Israël (4:21), nu voor Egypte

Nu niet ‘slang’ (*nachasj*), maar ‘draak’ (*tannin*, SV)

Egyptes ‘draken’ kunnen wel weerstand bieden (vs 12a), maar God is sterker dan deze (Rahab, Ps 74:13; 89:9; Js 51:9; Ez 29:3)

Sforno: Eg. staven leken slangen, maar bewogen niet

Tovenaars: Jannes & Jambres (2 Tm 3:8v.) (toepassing op de christenheid!)

N.B. 10^e plaag staat apart; dus 3 x 3 plagen

Overzicht van de negen plagen

Water in bloed

water imitatie
 imitatie

Farao verhardt zich

‘Laat trekken!’

‘In de morgen’

Steekvliegen

water afzondering

Farao verhardt zich

‘Laat trekken!’

‘In de morgen’

Hagel

hemel afzondering

(God) verhardt Farao

‘Laat trekken!’

‘In de morgen’

Kikvorsen

water imitatie

Farao verhardt zich

‘Laat trekken!’

Veepest

aarde afzondering

Farao verhardt zich

‘Laat trekken!’

Sprinkhanen

hemel (afzondering)

God verhardt Farao

‘Laat trekken!’

Muggen

aarde géén

Farao verhardt zich

zonder waarschuwing

Zweren

aarde (afzondering)

God verhardt Farao

zonder waarschuwing

Duisternis

hemel afzondering

God verhardt Farao

zonder waarschuwing

De goden van Egypte (a)

De plagen zijn gericht tegen Egyptes ‘goden’ (zegt God zelf: Ex 12:12!):

1e plaag: Hapi (‘geest’ van de Nijl), Chnoem (hoeder van de Nijl)

2^e plaag: Heqt (als kikker afgebeeld)

3^e plaag: Geb (aardegod)

4^e plaag: misschien Selket (als schorpioen afgebeeld)?

5^e plaag: Apis (als stier afgebeeld), Hathor (idem als koe)

De goden van Egypte (b)

- 6^e plaag: lichaam aangetast (voor Egyptes lichamelijk reinheidsideaal belangrijk! vgl. mummies); vgl. Imhotep, Serapis, Thoth (goden i.v.m. geneeskunde)
- 7^e plaag: Isis & Seth (beschermers van de gewassen); vgl. Noet & Horus (hemelgoden)
- 8^e plaag: Serapis (beschermt tegen sprinkhanen); vgl. Nepri (korengodin), Thermoethis (vruchtbaarheids-godin); zie vorig: Isis & Seth
- 9^e plaag: (Amon-)Re/Ra (zonnegod)

Toepassing

Naast de letterlijke Uittocht van Israël:

- (1) verlossing van de zondaar uit de slavernij van ‘Egypte’ (zonde, dood, satan)
- (2) verlossing van Israël in de eindtijd: de ware Mozes, vreemdelingschap & bruid, nieuwe bemoeienis met Israël, wat diens ellende aanvankelijk vergroot (Grote Verdrukking); vgl. Openbaring!
- (3) vgl. ook christelijke eindtijd! 2Tm 3:1-9 (= werkzaamheid van Jannes & Jambres t/m 3^e plaag)

De plagen in Openb (15:1,6,8)

1^e plaag: Op 8:8; vooral 16:4,6 = 2^e & 3^e schaal

2^e plaag: Op 16:13 = 6^e schaal

6^e plaag: Op 16:2 = 1^e schaal

7^e plaag: Op 9:18; 11:19; 16:21 = 2^e bazuin/7^e schaal

8^e plaag: Op 9:3 = 5^e bazuin = 1^e wee

9^e plaag: Op 16:10 = 4^e & 5^e schaal

Einde 1^e les

Eerste plaag: bloed (7:14-25)

1^e plaag: de Nijl, die juist graf van Israëls zonen was
Bederf van wat natuurlijke verkwikking moet zijn
(Nijl) (vgl. Hd 14:17): milieubederf, entertain-
ment, jachtig leven, ziekteverzuim, verveling
Zelfs de wereld erkent het schadelijke hiervan!
Vs 17: vgl. 5:2! Farao zal nu JHWH leren kennen!
Vs 25: 7 dagen, dus langer dan de andere plagen

Tweede plaag: kikkers (8:1-15)

Kikkers (Op 16:13 onreine geesten!): zedelijke onreinheid, juist uit de bron van natuurlijke vreugde (Nijl); tot in de slaapkamer van de koning (reclame, media, op straat, kleding) (komt van Satan, maar door God toegelaten als kastijding)

8:7 3^e (!) imitatie door de tovenaars, maar Farao niet onder de indruk > vs 8: 1^e verzoek van Farao om voorbede! (vgl. 4^e, 7^e & 8^e plaag) > 9v.: Mozes kondigt direct de verhoring aan

Derde plaag: muggen (8:16-19)

(volgt zonder waarschuwing op 2^e plaag)

stof > dood (Gn 3:19) > leven uit de dood (Ps 22:16)
door ‘Gods vinger’ (= H. Geest; Lc 11:20 < > Mt 12:28, zichtbaar geworden in de opstanding)

Maar voor de wereld is leven uit de dood door Gods vinger een verschrikking: bloedzuigende muggen: vb.: ‘geestes’-ziekten, psychosomatische kwalen

Nu geen imitatie, maar erkenning door de tovenaars!
(verder niet genoemd als actief; passief in 6^e plaag)

Vierde plaag: steekvliegen (8:20-32)

2^e x ‘In de morgen’ (7:15), dus nieuw begin

‘Mengeling’: Ibn Ezra: leeuwen, wolven, beren;

Rasji: slangen, schorpioenen

Huidige opvatting: steekvliegen

Toepassing: mensen die beesten voor elkaar zijn

(vgl. Tt 3:3) (*homo homini lupus*: ‘de mens is voor de [mede]mens een wolf’)

‘Afzondering’

8:22v.: nu voor het eerst een ‘afgezonderde’ positie van Israël (gevrijwaard van de zes verdere plagen; de eerste drie moesten zij mee verdragen)

Vgl. toepassing op ons vandaag!

Vs 23: ‘verlossing’ tussen ‘mijn volk’ & ‘uw volk’

Wij door het kruis gescheiden van de wereld (Gl 6:14); vgl. positie van de ware Gemeente vandaag & van het overblijfsel van Israël in de eindtijd: ‘gij geheel anders’ (Ef 4:20)

Compromis

Farao/Satan komt met vier compromisvoorstellen:

- (1) Vs 25 offeren in Egypte (= zonder verlossing!)
(antwoord: 3 dagen in de woestijn! = verlossing & opstandingskracht); vs 26: Israëls dienst is voor Egypte een gruwel!
- (2) Vs 28 binnen bereik van Egypte: ‘grenschristendom’ (vgl. Lot)
- (3) 10:8-11 ‘alleen de mannen’ (kinderen verloren!)
- (4) 10:24 ‘zonder kudden’ (= zonder offerdienst)

Vijfde plaag: veepest (9:1-7)

God raakt Egypte in dat wat een ‘gruwel’ voor hen is
(vgl. 5:3; 8:26)

(vgl. eerdere ‘gruwelen’: Gn 43:32 eten met
Hebreeën; 46:34 schaapherders)

De rechtvaardigen houden al hun bezit beschikbaar
voor de dienst van God in de woestijn (offer-
dienst); van Egypte néémt God het (plaag)

Vs 6: ‘*al* het vee’: niet al te letterlijk nemen > vs 10

Zesde plaag: zweren (9:8-12)

(volgt zonder waarschuwing op 5e plaag, net als 3e volgt op 2e, en 9e volgt op 8e plaag)

Vgl. 3e plaag: na het stof de as = het verterend oordeel van God; wat Israël dreigde te verteren in de ijzeroven, keert zich hier tegen de Egyptenaars

3e & 6e plaag: het totale falen van de tovenaars (en dus van de geestelijke machten)

God verhardt Farao

Vs 12: 1e x dat *JHWH* Farao's hart verhardde (nadat deze dat 6x zélf gedaan had)

Na alle voorgaande waarschuwingen nu geen kans voor Farao meer (vgl. Job 33:14-16)

‘Oordeel van verharding’: heidenen (Rm 1:24-28), Israël (Rm 11:7,25), naamchristendom (2Ts 2:9-12)

Dus géén ‘eeuwig oordeel van verwerping’!

Ex 4:21 berust op *voorkennis*, niet op *voorbestemming* (vgl. Judas, Jh 17:12)

De staf

1e-3e plaag: staf van *Aäron* (woordvoerder) (of staf van Mozes, in de hand van Aäron?)

4e-6e plaag: geen staf

7e-9e plaag: staf van *Mozes* (hij treedt nu meer op de voorgrond; heeft zijn schroom overwonnen; Aäron meer naar de achtergrond)

7^e plaag: hagel (9:13-35) (a)

Derde serie plagen (begint dus weer met de vroege morgen & met ‘Laat mijn volk trekken’; vs 13)

Vs 14 ‘*mijn* plagen’ > ‘niemand als Ik’ (vgl. 5:2!)

Vs 15v. ‘Ik *zou* je nu kunnen vernietigen, maar Ik heb nog veel meer voor je in petto’

Vs 16: vgl. Rm 9:17 (God verheerlijkt zijn naam *aan* en *door* Farao aan het hele volk)

7e plaag: hagel (9:13-35) (b)

Vs 19v. vriendelijke hint (genade!), alleen gevolgd door Egyptes ‘bekeerlingen’ (vgl. Op 14:6v., ‘eeuwig evangelie’)

Vs 27 schuldbelijdenis! maar niet echt (want hart verhard!) (30, 34v.); vgl. écht berouw & de wroeging van Saul & Judas (te laat...)

Vs 31v.: gerst neergeslagen, tarwe nog niet rijp: er bleef nog iets over voor de sprinkhanen (vgl. feest van de eerstelingen en pinksterfeest)

Einde 2e les